אין נעץ פון ווייסער שקלאפעריי

א ראמאן פון דעם אידישען אדבייטער לעבען אין אמעריקא

פון אכבעדט עדוואردס (אידיש פון יוסף קלינגער)

(23-טע פארזעצונג.)

געהענדיג האט לאנגמאן איהר דער־צעהלט ווי ווייט ער האט געגליכען איהר רעדע, און נאך וועגען פערשידענע אנ־דערע זאכען וועלענדיג זי אביסעל בע־רוהיגען פון דער שרעקליכער פאסירונג.

יעטא איז ניט געווען שטארק הים־טעריש. אבער איהרע ווילדע וואר־צענס בעוועגונגען זענען געווען לייכט צו דער־קענען. און לאנגמאן האט איינגעזעהען, דאס ער מוז זי איבערגעבען צו פריילין טריין אין די הענט זי אביסעל צו בערוהי־גען.

ער האט אריינגעפיהרט יעטא'ן אין דעם צימער'ל וואו די קאמיטעען האבען זיך פערזאמעלט און אליין איז ער אוועק זוכען פריילין טריין, וועלכע האט איהם באמת, ניט געשיקט נאכצוגעהען יעטא'ן מיט איהר פערפיהרער.

וואלטער האט געטראפען פריילין טריין ארומגערינגעלט מיט א גאנצען סקאדראן פון יונגע מיידלאך — איהרע פערהערער, און ווען עס איז איהם גע־לונגען איהר ארויסצוזייסען פון זייערע הענט האט ער אהיר דערצעהלט וואס עס האט פאסירט.

„בראווא וואלטער", האט פריילין טריין זיך צולאכט. „כיך האסטו גע־וואר־ענט זיך ניט אליינצומישען אין פרעמ־דע עסקים און אליין האסטו געטהון וואס איך האב געוואלט טהון".

„איך האב מיך אויך ניט אריינגע־מישט", האט וואלטער זיך אנגעהויבען צו פערענטפערען. „ביז איך האב ניט געזעהען דאס ער געברויכט געוואלד גע־גען איהר".

פריילין טריין איז גלייך אריינגע־נאסען אין דעם צימער וואו יעטא האט זיך געפונען און פערמאסט די טהיר היב־סער זיך.

יעטא האט אנגעהויבען לאנגזאם צו פערייפען וואס מיט איהר האט פאסירט אין פערלויף פונ'ם אוועגד, און דערזע־הענדיג מייבעל טריין האט זי אויסגע־בראכען אין א שטורעם פון געוויין און קליפען אויפ'ן הויבען קול פונקט ווי א קליין קינד. אבער עס האט געדויערט. זעהר א קורצע צייט און יעטא האט זיך פערלוירען אויס פערוואונדערונג, איבער דער אונגעהויערער פריינדשאפט וואס מייבעל טריין האט צו איהר אויסגעוויר־זען. פאר פריילין טריין זענען אזעלכע פאסירונגען ניט געווען קיין גרויסע איר־בערראשונג, פון זייט זי איז געווען פער־כאדען מיט דער „וואומענס טרייד יוניי־אן ליגע" האט זי געהאט זעהר אפט אזעל־כע ערפאהרונגען. אבער פאר יעטא'ן האט זיך א נייע וועלט געעפענט, זינט איהר פאטער'ס טויט האט זי נאך ניט געהאט אנגעטראפען אזא פריינד פאר וועמען זי זאל זיך קענען אזוי הארציג אויסווייינען, און זוער עס זאל איהר ארויסווייזען אזוי פיעל סימפאטהיע.

פריילין טריין צוזאמען מיט וואל־טער לאנגמאן האבען פערשטאנען וואס פאר א מיטלען אנצואווענדען ווי אזוי אבצואווענדען איהרע גערעכטען פון דעם אלעמען וואס עס האט פאסירט מיט איהר אין פערלויף פון אוועגד און זיי האבען אויך געזוכט זי צו פערענטערעסירען מיט דה נייע גערעכטען וואס זי האט זיך אנגע־הערט פון די רעדנער.

אזוי שנעל ווי יעטא האט זיך אביס־טעל בערוהיגט, האט זי מייבעל אריינ־געפיהרט אין דעם טואלעט צימער. יעטא האט זיך אבגעוואשען דאס פנים פון די טרעהרען און מייבעל האט זי דאן אריינ־געפיהרט אין גרויסען טאנץ־זאל און די פארגעשטעלט פאר אלע איהרע פריינד. וואלטער איז געווען דער ערשטער אייל־צוגעלאפען זי אויף א טאנץ. און ווען די מוזיק האט אויפגעהערט שפיעלען איז ער אויף פון איהר ניט אוועקגעגאנגען, נאר איז געזעסען נעבען איהר און מיט איהר גערעדט וועגען פערשידענע זאכען, און הויזטועכליך וועגען יוניאנס און וועגען דעם קאמף נאך פריהייט. וואלטער האט דאן צוגערופען איזידאר ברוין א יונגען בחור, א סאציאליסט וואס האט נאר־וואס געהאט אויסשטודירט אדוואקאט און זי פארגעשטעלט פאר איהם. איזידאר האט זי איינגעלאדען צום צווייטען טאנץ און אזוי דעם גאנצען אוועגד האט וואל־טער לאנגמאן פון איהר ניט אראבגענומען קיין אויג. ענטוועדער איזידאר ברוין האט מיט איהר געטאנצט, אדער ער אליין האט מיט איהר פערבראכט. פון צייט־צו־צייט פלעגט אויך קומען צו־לויפען מייבעל טריין און אריינווארפען א שפאס, זאגען א ווייץ און א טרייסט־וואר־ט ווען עס איז געקומען ארום מיטעג־נאכט האבען וואלטער און מייבעל זי אבגעפיהרט אהיים. לאנגמאן האט איהר פריינדליך געדריקט די האנט, און מייבעל האט איהר געגעבען א קוש אין שטערען, ווינשענדיג איהר א גוטע נאכט. יעטא איז אריינגעגאנגען די פינסטערע טרעפען שרעקליך מיעד און צובראכען.

„אן אינטערעסאנט מיידעל", האט לאנגמאן זיך אבגערופען צו פריילין טריין ווען זיי האבען אנגעהויבען אוועהצוגעהען פונ'ם הויז וואו יעטא האט געוואינט.

„יא איך וועל זי ניט ארונטערלא־זען פון אויג. זי קען אמאהל זיין א ווערטהפילער רעפרוט".

לאנגמאן האט זיך צולאכט.

„וואו ליגט דער ווייץ?" האט מייבעל געפרעגט מיט כעס.

„ווייץ איז ניט דער ריכטיגער אויס־דרוק, אבער, צו קענט איהר דען ניט זעהען אין מענשען קיין אנדערע זאכען ווי ענטוועדער א שונא אדער א מיט־העלפער?"

„איך טראכט ניט פיעל וועגען אנדע־רע זאכען — שונאים אדער מיטהעלפער. עס איז ניט מעגליך צו פערבליבען נייט־ראל אין א קאמף פאר דער גערעכטיג־קייט".

(פארזעצונג פאלגט)

האט איהר פארזוכט

אויב ניט, דאן ווארט אויף איך א גוטע זאך אין סטאר

"SALADA" TEA

פארקויפט זיך בלויז אין מעטאלענע פעקלאך.

קיינמאהל ניט אנדעריש

אויף דער טראגנטער אידישער גאס

(פון דער תלמוד תורה אויף סימקא סטריט האט זונטאג דעם 14-טען אקטא־בער שטאטנגעפונדען דער יעהרליכער תלמוד תורה מיטינג און אויף דער אויס־פארדערונג פון פיעלע טהעטיגע מיטגליע דער און בעזאנדערס פון צוויי בעגאבטע תלמידים ישראל וויספעלד און יהושע ראזענשטיין, האבען אלע אפיסערס אייג־נעשטימט זיך צו לאזען „ריעלעקטען" צום אפיס וואס יעדער האט ביז יעצט גע־האלטען, און צו דער שיפריערעטשנ־לונג פון אלע פערזאמעלטע זיינען אלע איינשטימיג ערוועהלט געווארען.

ל. לעווינסקי, פרעזידענט, ס. וואר־צעל וויים פרעזידענטן. ס. פרילים טרע־זשורער און מ. אלטער, סעקרעטער.

עס זיינען אויך ערוועהלט געווארען א גוטער דירעקטאריום וועלכער וועט זאר־גען אויפצושטעלען א מיטינג „באארד אף עדיוקיישאן" פון די פאסענדסטע פערזאנען און אויסארבייטען א פיעל בע־סערען און מעהר ציפריערענשטעלענדען סדר הלמודים, וועלכער וועט הייבען אויף'ן וואנד פון יעדען קלאס כדי די קא־מיטע לייס, זאלען ריכטיג וויסען וואס צו פרעגען ביי די תלמידים ווען זיי וועלען בעזוכען די תלמוד תורה.

מר. ס. ווארצעל אלס טשערמאן פון דער הויז קאמיטע האט בעזארגט אלע קליינע פעררייכטונגען אין די קלאס צימ־ערן.

פיעלע נייע קינדער זיינען דיעזען זמן צוגעקומען און נאך דעם 1-טען נאוועמ־בער וועט מען שוין קיינע נייע תלמידים אריינגעהמען.

ביי דער היברו סטודענטס אסאסיאיישאן

לאנג נאנץ לאנג וועלען די היעגע אידישע סטודענטען און זייערע פריינד געדענקען דעם אבענד פון מיטוואך דעם 10-טען אקטאבער ווען זיי האבען פער־בראכט א פאאר העכסט אינטערעסאנטע שטונדען.

אין דעם אבענד פון דעם אויבען דער־מאהנטען דאטום איז פארגעקומען אין ארענדיש האלל די אינסטאליישאן פון די נייע ערוועהלטע בעאמטע וועלכע וועלען דארפען דורכפיהרען די פיעלזייטיגע טהע־טיגקייט פון דער טראנטא היברו סטו־דענטס אסאסיאיישאן.

די פאלגענדע בעאמטע זיינען ער־ווהלט געווארען.

פרעזידענט הענרי באראסוק.

וויים פרעזידענט וו. הערי ס. ב. א.

סעקרעטער דזש. קאהען.

טרעזשורער א. קאמינס.

קאנסטיטיושינעל סעקרעטער פ. פילי־פס.

פאבליסיטי קאמיטע. ש. אייזען און ש. מילער.

סאשיעל קאמיטע:

פריילין אסתר שולמאן, ד. אסער ה. מ. לעהרער, ס. מארקאוויטש, י. טרעק מאן. מ. א. זאקס.

ליטעראריש קאמיטע.

פריילין ב. ראזענבערג. ב. קאהען און מ. געלמאן.

עקזעקוטיוו באארד:

ה. ליפרעט, ד. פערעלמאן, מ. סעמ־ועלס און פריילין ל. סטיטה.

מר. ליבערמאן און פריילין ראזענ־בערג האבען אין צוויי אינטערעסאנטע גוט בעארבייטע ארטיקלען דערצעהלט די אנוועזענדע די געשיכטע פון דער ארגא־ניזאציאן.

פריילין ראזענבערג האט א סך פלאיז געווידמעט דעם געזעזענעם פרע־זידענט און זי האט מיט רעכט געזאגט דאס ער איז געווען דער בעסטער פיהרער וואס די ארגאניזאציאן האט ביז יעצט גע־האט, און א סך זעהר א סך האט די היב־נע אידישע סטודענטען יוגענד איהם צו פערדאנקען פאר דער גרויסקייט און שעהנקייט פון זייער ארגאניזאציאן.

הערר טשארלי בלעק האט דורכגע־פיהרט די אינסטאליישען.

דער האל איז פערהילכט געווארען מיט אפלאדיסמענטען וועגן ער האט אין א שעהנער רעדע פארגעשטעלט הער באר סוק, דעם צוקונפטיגען פרעזידענטן.

אין א העכסט געלונגענער רעדע האט דער נייער פרעזידענט פערזיכערט אז ער וועט אנווענדען אלעס מעגליכעס אום צו מאכען די ארגאניזאציאן נאך שעהנער און בעסער.

א פאדערונג פון די לובלינער אידישע דאטמענער.

קאפענהאגען.

אין שטאדטראט פון לובלין האט מען בעראפט בעשטימען דאס געהאלט פון דעם פערוואלטער פון דער קאמי־סיע. וואס בעזארגט די בעפעלקערונג מיט לעבענס מיטעל. האט די גרופע אידישע דאטמענער אריינגעטראגען פאלגענדע שריפטליכע ערקלעהרונג:

"די גרופע אידישע דאטמענער וועט שטימען קאר דער בעלוינונג פון דעם פער וואלטער פון דער לעבענס־מיטעל קאמי־סיע, זי מאכט אבער אויסמערקזאם אז בים אויבער נעהמען די אידישע לעבענס מיטעל קאמיסיע אין דער אלגעמיינער קא־מיסיע האבען מיעלע אידישע בעאמטע פערלאראן וויער שטעלעס. מיר פאדערען אז אין דער שיקונגס ווען עס וועלען זיך הערן אבגעהערטען אויף בעאמטע אין דער אבטהיילונגס־ קאמיסיע און אין גיסטראט בכלל. זאל מען זיך ניט רעגע נען מיט דער רעליגיע פון דעם קאנדידאט. זאנדערן מיט זיכע גייסטיגע און מאראלי שע־פעהיגקייטען".

גרויסע שרפות אין אידישע שטעדטלאך.

קאפענהאגען.

אין שטעדטעל איל־טאני, ביי דער קור לענדעשער גרענעץ. זענען אין א שרפה איז משך פון צוויי שעה אבגעברענט גע־וואר־ען 58 הייזער. דערונטער אויך די שול. איינינג הונדערט אידישע און לע־טישע פאמיליעס זענען געבליבען פער ארעמט אונטער דעם פריען הימעל. פון נאנצען שטעדטעל זענען סך הכל געבלי־בען 9 הייזער.

אין קלאנא — לאמזער נובערניע — זענען אבגעברענט געווארען לערך 20 תיי זער. דערונטער דער לאקאל פון דער אידי־שער ליטעראראישער געזעלשאפט. וואו עס איז פערניכטעט געווארען די גאנצע ביכ־ליאטעק. וואס האט געצעהלט 700 ביכער און געהאט א ווערטה 3000 מארק.

אין יעושארינע, נאהנט ביי ווילנא ווער באהנהליניע. זענען אין משך פון איין שעה אבגעברענט געווארען אלע הייזער, וואס געפינען זיך אויף דער רעכטער זייט פון דער באהן־סטאנציע. דאס רוב אי־דישע איינענטהום. דער היזק בעטרעפט לערך 70 טויזענד מארק.

די באריהמטע האמבורג קאנסערוואטאריי

באריס האמבורג מוזיקאלישער דירעקטאר

לערענט פיאנא, שטימען אויסבילדען, וויאלין א. אז. וו.

אויסלענדישע „מעסטערס" 50 לעהרער

קאר. שערבארן און וועלזלי סט. טעל. נארטה 2341

זיסמאן קאפלאן

ווייאלין ווירטואז

לעהרער אין דער קענעדיען אקע דעמי אף מוזיק און אויך פריוואט לעסאנס ווערען געגעבען אין סטודיא.

184 פאלמערסטאן עוו

מעלעפאן קאלעדזש 2814. אדער קאלעדזש 1343.

אידישער ריכטער אין פעטראגראד

פעטראגראד, —

ביי די לעצטע וואהלען פון ריכטער אין פעטראגראד זענען געווערען געווארען פאלגענדע אידען: א. קאסינעצקי, ב. טראכטענבערג, ב. נראדצקי, ס. פיישער.

CANADA

וואס ארבייטסגעבער דארפען טהון

וועלכע ווילען פארלאנגען עקזעמפשאן פאר זייער ארבייטער פון קלאס איינס

דאלגענדע רעקאמאנדאציע ווערט געגעבען צו ארבייטס געבער וועלכע האבען ביי זיך אירגענד וועלכע צאהל אר־בייטער וועלכע זענען ניט פארהייראט. און אלמנ'ס אחן קינדער (אנדערש ווערט עס ניט אנגענומען) וועלכע זענען אלט געווען 20 יאהר דעם 13-טען אקטאבער 1917 און וועמענס 34 געבורטסטאג איז ניט געווען פאר דעם ערשטען יאנואר 1917 און וועלכע ווילען פארלאנגען "עקזעמפשאן" פאר אירגענד וועלכע פון די דאזיגע ארבייטער כדי זיי זאלען פארבלייבען ארבייטען ביי זיי אין זייערע פלעצער ווייל זיי דענקען אז דאס איז אין די אינטערעסען פון דער נאציאן.

ערשטענס, וועט עס פיעל לייכטער מאכען א סך זאכען פאר אייך און פאר די עקזעמפשאן טריבונאלען ווען איהר וועט אנזאגען אייערע ארבייטער צו געהען צו א מעדיציניישער באארד אין געהענטסטען צענטער, און זיך לאזען עקזאמיני־רען.

בלויז דער ערשטער קלאס וואס ווערט אריינגעשטעלט אין דער A קאטעגאריע זענען אונטערוואר־פען גלייך געווארען צו ווערען לויט'ן געזעץ. די מעגער פונ'ם ערשטען קלאס וואס שטעהען אין דער C. B. קאטעגאריע אין בלויז געגען דאס זיי זאלען צוטשעפען דייער מעדיציניישען רעפארט צו זייער פארלאנג אויף עקזעמפשאן.

דעם ארבייטגעבער'ס סטייטמענט

צווייטענס, איהר דארפט פארבעריטען א פולען סטייטמענט פון דער גאנצער צאהל ארבייטער, גרופיהרען זיי לויט זייר ערע באשעפטיגונגען און פעהיגקייטען און ארויסשרייבען טויפעל פון יעדער גרופע וויזיט אז די מענליכקייט אדער ניט אונמענליכקייט פון הרינען אנדערע ארבייטער. וועלכע זאלען פארנעהמען דעם פלאץ פון אזעלכע ארבייטער וואס טויגען פאר'ן מיליטער דינסט: וויפיעל אייער געשעפט וואלט אפעקטירט געווארען דורך אויסנעהמען די מענשען פון דער ארבייט; די אורזאכען צוליעב וועלכע איהר דענקט דאס אנצופיהרען אייערע געשעפטען זענען פון נאציאנאלען אינטערעס. און אנ־דערע אועלכע פאהסטען אדער אומשטענדען וועלכע מעגען אויסזיכטען צו זיין פאסיב.

צו דעם דאזיגען הויפט סטייטמענט לענט אריין אן אלגעמיינעס סטייטמענט און פלאסיפיצירונג מיט א צעטעל פון אלע נעמען מיט די יאהרען, באשעפטיגונגען פון אלע מענער אין ערשטען קלאס. אנגעבענדיג אלע די יעניגע וועלכע זענען געווארען עקזאמינירט און די פאטענגאריעס פון יעדען איינציגען וואס מען האט איהם אריינגעשטעלט באמערקט ביי יעדען נאכען צו איהר פארלאנגט עקזעמפשאן פאר איהם.

אין פאל וואו עקזעמפשאן ווערט פארלאנגט זאל דער ארבייטס געבער אנגעבען זיין מיינונג צו מען זאל דעם עקזעמפ־שאן געבען בלויז אויף א באדינג דערפאר ווייל עס איז נויטיג צוליעב דעם דאס דער ארבייטער פארזעצען זיין איצטיגע באשעפטיגונג אדער עס וואלט בלויז געווען גענוג דאס עקזעמפשאן זאל געגעבען ווערען בלויז אויף איינעם, צוויי אדער מעהרערע חדשים. ווי דער פאל זאל ניט זיין.

א קאפיע פון ביידע דעם סטייטמענט און די ליסטע מוז ווערען אריינגעגעבען פאר יעדען מאן וועמען דער ארבייטס־געבער פארלאנגט מען זאל באפרייען.

פארמען פון עקזעמפשאן

די דאזיגע פארמען קען מען הרינגען אויפ'ן פארלאנג פון אירגענד פאסט מייסטער. ווערלכער וועט איבערגעבען די פאר־מען צום רעדזשיסטראר.

פארלאנגען אויף „עקזעמפשאן" מוזען געמאכט ווערען ניט שפעטער ווי דעם 10-טען נאוועמ.

ארויסגעגעבען פון
דעם מיליטער דיענסט קאנסיל.

ISBELL, PLANT & CO.
מעמבערס פון סטאק עקסטשיינדזש
ספעציאליסטען אין „מיינינג"
שיקט נאך א פריין ברייף וועגען קענעדער מיינינג גייעם
סטענדערד באנק בילדינג
טאראנטא, מאנטרעאל.

HAMILTON B. WILLS
האמילטאן ב. ווילס
(מעמבער פון סטענדארד סטאק עקסטשיינדזש)
ספעציאליסט אין
קאבאלט און פארקיופיין סטאקס
פרוואט טעלעגראף קיין נייארק "קוירב"
טעלעפאן מיין 3372
ראיעל בענק בילדינג.

פערקיופיין נאלד קעמפ
די לעצטע אינפארמאציעס קענען איהר קריגען ווען איהר וועט זיך סובסקרייבען פאר דעם פערקיר פיין הערולד.
סוימה פערקיופיין, אנפערא.
פריין פאר קעלערע $1.50. פעראי־ניגטע שטאטען $2.50 א יאהר.

CHAS. A. STONEHAM & CO.
(עטאבלירט 1903)
23 מעלינדא סטרי. טאראנטא. טעלעפ אן מיין 1—2580.
41 בראאד סטריט, ניו־יארק.
קאבאלטס. פארקיופיין קופער באטאר אויל און אינדוסטריאל סטאק פאר קעש, אדער מעסינג מארדזשין. אונזער פופצעהן הונדערט מייל פריי־וואט ווייר פיסטעם דערגרייכט אלע מארקעטס וועבענטליכע מארקעט לעטערס פריי.
„ניטא קיין פראמאשאנס"

באארד רום סוירווים
די פריין באארד אין אונזער באארד רום ווייזט איצט גלייך
די פייזען פונ'ם ניו יארק סטאק עקסטשיינזש
די ניו יארקער קוירב עקסטשיינזש
די טאראנטא סטענדארד עקסטשיינזש
מיר וועלען זיין צופריעדען אז איהר וועט זיך בענוצען מיט אונז באקוועמליכקייטען. פרייוועט ווייערס פערבינדען אלע אפיסעס אין טאראנטא — ניו יארק — פילאדעלפיא, האמילטאן און לאנדאן
KEMERER, MATTHES & CO.
108 BAY STREET - - - - TORONTO